

ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Επενδύοντας στα παιδιά

«Παιδιά και λιτότητα»

Η οπτική των παιδιών στο θέμα της κρίσης

Στελέχωση και προδιαγραφές των ιδρυμάτων παιδικής προστασίας

«Τα παιδιά είναι πολίτες!»

Ενέργειες για την προώθηση της δημοκρατικής σχολικής διοίκησης και συνεργασία με τη Βουλή των Εφήβων

Ημέρα κατά της βίας στο σχολείο

Επικοινωνία με τα παιδιά – Συνεργασία με επαγγελματίες

Εθνικό Σχέδιο Δράσης

Επιτροπεία ασυνόδευτων ανηλίκων

Το παιδί-καταναλωτής

Προστασία της παιδικής ηλικίας στη ραδιοτηλεόραση

Προστασία από την κακοποίηση και την παραμέληση – Ενεργοποίηση υπηρεσιών

Συνεργασία με την Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ)

Τον Νοέμβριο του 2014 συμπληρώθηκαν 25 χρόνια από την υιοθέτηση της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού (1989)*. Ο Συνήγορος του Πολίτη, στο πλαίσιο της αποστολής που έχει αναλάβει από το 2003 ως Συνήγορος του Παιδιού, παρακολουθεί διαρκώς την εφαρμογή των προβλέψεων της Σύμβασης και παρεμβαίνει με στόχο την προσαρμογή της νομοθεσίας και της διοικητικής πρακτικής στις διατάξεις της.

 Σε μια περίοδο κατά την οποία τα δικαιώματα των παιδιών που ζουν στη Ελλάδα απειλούνται ιδιαίτερα, λόγω του περιορισμού των δημόσιων δαπανών, της μείωσης των εισοδημάτων και της πολύπλευρης επιβάρυνσης των περισσότερων οικογενειών, ο ρόλος του Συνηγόρου είναι κομβικός για την υπενθύμιση προς το κοινωνικό σύνολο των δεσμεύσεων που προκύπτουν από τη Σύμβαση και για την προώθηση μέτρων που αποβλέπουν στην προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών.

Η προαγωγική δράση του Συνηγόρου το 2014 εστιάστηκε στην ανάδειξη των αυξημένων αναγκών που συνδέονται σε μεγάλο βαθμό με την κοινωνικοοικονομική κρίση και στη διεύρυνση των δράσεων για την προώθηση των δικαιωμάτων συμμετοχής και έκφρασης γνώμης των παιδιών. Η δράση του Συνηγόρου σε διεθνές επίπεδο, όσον αφορά την προαγωγή των δικαιωμάτων του παιδιού, περιγράφεται παραπάνω στο κεφάλαιο «Οι δραστηριότητες της χρονιάς».

Επενδύοντας στα παιδιά

Τον Μάιο του 2014 ο Συνήγορος διοργάνωσε διεθνή Συνάντηση Διαβούλευσης σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτρο-

πή και το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Eurochild, υπό την αιγίδα της Ελληνικής Προεδρίας στο Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Αντικείμενό της ήταν η εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Σύστασης «Επενδύοντας στα παιδιά: Σπάζοντας τον κύκλο της μειονεξίας» (2013/112/ΕΕ)*. Η Σύσταση προτείνει την ανάπτυξη εθνικών στρατηγικών για την καταπολέμηση της παιδικής φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, με βάση τρεις πυλώνες: την πρόσβαση των παιδιών και των οικογενειών τους σε επαρκείς πόρους, την πρόσβαση σε οικονομικά προσιτές και ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, υγείας και πρόνοιας, και την προώθηση του δικαιώματος συμμετοχής των παιδιών. Στη συνάντηση συμμετείχαν εκπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, διεθνών και εθνικών οργανισμών και δικτύων, ερευνητές, Ευρωπαίοι Συνήγοροι του Παιδιού, εκπρόσωποι της Πολιτείας, ΜΚΟ και έφηβοι σύμβουλοι του Συνηγόρου. Στα συμπεράσματα που εκδόθηκαν διαπιστώθηκε η ανάγκη ανάληψης συγκεκριμένων δράσεων σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, και σχεδιασμού ολοκληρωμένων σχεδίων στρατηγικής για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού των παιδιών. Το φθινόπωρο του 2014 ο Συνήγορος, σε συνεργασία με το Δίκτυο Eurochild, συγκρότησε ολιγομελή ομάδα εργασίας (με εκπροσώπους της Εθνικής Επιτροπής της UNICEF, του Ινστιτούτου Υγείας του Παιδιού και των Παιδικών Χωριών SOS) με στόχο τη δημιουργία και στήριξη εθνικής συμμαχίας, στο άμεσο μέλλον, με τη συμμετοχή δημόσιων φορέων, οργανισμών και ΜΚΟ, για την προώθηση και υλοποίηση της Σύστασης στην Ελλάδα.

«Παιδιά και λιτότητα»

Ο Συνήγορος, ως μέλος του Ευρωπαϊ-

κού Δικτύου Συνηγόρων του Παιδιού (ENOC), συμμετείχε στην υιοθέτηση και διάδοση της Δημόσιας Θέσης του Δικτύου με τίτλο «Παιδιά και λιτότητα»*, στην οποία υπογραμμίζεται η ανάγκη να ενταχθούν στις προτεραιότητες των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Συμβουλίου της Ευρώπης, καθώς και των εθνικών κυβερνήσεων μέτρα πολιτικής με στόχο την καταπολέμηση της παιδικής φτώχειας και την προάσπιση των δικαιωμάτων του παιδιού.

Η οπτική των παιδιών στο θέμα της κρίσης

Η ανάδειξη της οπτικής των παιδιών στο θέμα της κρίσης ήταν ο στόχος της φετινής δράσης του ENOC και του Δικτύου Εφήβων Συμβούλων τους, με τίτλο «Austerity Bites: Children's Voices», στην οποία συμμετείχαν 8 ομόλογοι θεσμοί, υπό τον συντονισμό του Σκοτσέζου Συνηγόρου του Παιδιού. Στο πλαίσιο της δράσης, ο Συνήγορος διοργάνωσε στην Αθήνα τριήμερο δημιουργικό εργαστήριο με 6 εφήβους από διαφορετικές περιοχές της Αττικής, που δημιούργησαν 3 ολιγόλεπτα φιλμ, τα οποία αφηγούνται μέσω μουσικής, εικόνων, ήχων, θεάτρου κ.λπ. διαφορετικές όψεις των επιπτώσεων της κρίσης στα δικαιώματα των παιδιών της χώρας μας*. Τα βίντεο παρουσιάστηκαν σε ειδική εκδήλωση στην Ετήσια Διάσκεψη των Ευρωπαίων Συνηγόρων του Παιδιού (Εδιμβούργο, 22-24.9.2014)*.

Στελέχωση και προδιαγραφές των ιδρυμάτων παιδικής προστασίας

Ο Συνήγορος, σε επιστολή του προς τον Υπουργό Εργασίας και τη Γενική Γραμματεία Πρόνοιας, επισήμανε ότι είναι

απαραίτητο να ληφθούν τα αναγκαία νομοθετικά και διοικητικά μέτρα, ώστε να αποφεύγεται η συχνή εναλλαγή εργαζομένων στα ιδρύματα παιδικής προστασίας σε θέσεις που συνδέονται με την ανάπτυξη προσωπικών σχέσεων και δεσμών με παιδιά και εφήβους, και να διασφαλιστεί η δυνατότητα παραμονής των επαγγελματιών αυτών σε βάθος χρόνου έπειτα από ειδική αξιολόγησή τους*. Η σταθερότητα του προσωπικού και η επαρκής στελέχωση των ιδρυμάτων παιδικής προστασίας αποτελούν ιδιαίτερα σημαντικούς παράγοντες για τη σωστή και αποτελεσματική φροντίδα των παιδιών, όπως τονίζεται μεταξύ άλλων και στη Σύσταση του Συμβουλίου της Ευρώπης με θέμα «Τα δικαιώματα των παιδιών που ζουν σε ιδρύματα παιδικής προστασίας».

Επίσης, ο Συνήγορος απέστειλε τις απόψεις και προτάσεις του* προς τη Γενική Γραμματεία Πρόνοιας σχετικά με το ζήτημα της καθιέρωσης ποιοτικών προδιαγραφών για τη λειτουργία των μονάδων παιδικής προστασίας και την προώθηση του θεσμού της αναδοχής. Μετά την έκδοση Υπουργικής Απόφασης που ορίζει προδιαγραφές για τις μονάδες προστασίας παιδιών ΝΠΙΔ και αφού έλαβε υπόψη του τις θέσεις δημόσιων και μη κυβερνητικών οργανώσεων επί του ζητήματος, απέστειλε εκ νέου επισημάνσεις και παρατηρήσεις* του. Μεταξύ άλλων, ζήτησε να συγκροτηθεί επιστημονική επιτροπή και να γίνει συνάντηση με εκπροσώπους των φορέων, για να συζητηθεί το πλαίσιο εφαρμογής της σχετικής Υπουργικής Απόφασης και πιθανές αλλαγές στο περιεχόμενό της.

Οι παρατηρήσεις και οι προτάσεις του

Συνηγόρου, που αποτυπώνονται και σε σειρά άλλων εγγράφων προς τη διοίκηση στη διάρκεια της χρονιάς, ήταν το αποτέλεσμα επισκέψεων σε ιδρύματα παιδικής προστασίας και έρευνας συγκεκριμένων υποθέσεων. Κατά τη διάρκεια του 2014 ο Συνήγορος πραγματοποίησε 12 επισκέψεις σε μονάδες παιδικής προστασίας.

«Τα παιδιά είναι πολίτες!»

Με αφορμή την επέτειο συμπλήρωσης 25 χρόνων από την υιοθέτηση της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού, ο Συνήγορος του Πολίτη με την ιδιότητά του ως Συνήγορος του Παιδιού, σε συνεργασία με την Πολωνική Πρεσβεία, τον Συνήγορο του Παιδιού της Πολωνίας, την Παιδαγωγική Ομάδα για τον Φρενέ και το Πανελλήνιο Δίκτυο για το Θέατρο στην Εκπαίδευση, διοργάνωσε ένα διήμερο εκδηλώσεων (8-9.11.2014) με τίτλο «Τα παιδιά είναι πολίτες!» αφιερωμένο στη Σύμβαση και στο έργο του Janusz Korczak, πρωτεργάτη – υπερασπιστή των δικαιωμάτων του παιδιού. Την πρώτη μέρα, 80 παιδιά, από 8 δημοτικά και γυμνάσια της Αττικής, συμμετείχαν σε θεατρικά εργαστήρια με αφορμή θέματα δικαιωμάτων του παιδιού, που αναδεικνύονται από το έργο του Korczak. Παράλληλα, εκπαιδευτικοί και γονείς συζήτησαν με τον Βοηθό Συνήγορο για τα Δικαιώματα του Παιδιού σχετικά με τη διδασκαλία των δικαιωμάτων του παιδιού στο σχολείο. Τη δεύτερη μέρα, ο Πολωνός Συνήγορος του Παιδιού, ακαδημαϊκοί, εκπρόσωποι φορέων, παιδαγωγοί και συγγραφείς μίλησαν για το έργο του Korczak και την εξέλιξη των δικαιωμάτων του παιδιού από την εποχή του μέχρι σήμερα*.

Ενέργειες για την προώθηση της δημοκρατικής σχολικής διοίκησης και συνεργασία με τη Βουλή των Εφήβων

Ο Συνήγορος, εξετάζοντας σχετικές υποθέσεις και συζητώντας με μαθητές και εκπαιδευτικούς στις επισκέψεις του σε σχολεία, έχει διαπιστώσει ότι ο θεσμός των μαθητικών κοινοτήτων έχει απαξιωθεί στη συνείδηση των περισσότερων μελών της εκπαιδευτικής κοινότητας και συχνά υποβαθμίζεται σε τυπική δραστηριότητα χωρίς ουσιαστικό περιεχόμενο. Έπειτα από παρεμβάσεις και προτάσεις στο Υπουργείο Παιδείας για επιμέρους ζητήματα, πολύχρονη μελέτη και διάλογο, ο Συνήγορος κατέληξε σε ένα σχέδιο τροποποίησης του ισχύοντος Κανονισμού Λειτουργίας Μαθητικών Κοινοτήτων, ο οποίος εμφανίζει προβλήματα τόσο στο περιεχόμενο όσο και στην εφαρμογή του.

 Το προτεινόμενο κείμενο αποσκοπεί στον εκσυγχρονισμό των υφιστάμενων προβλέψεων και των εφαρμοζόμενων πρακτικών συμμετοχής των μαθητών στη σχολική ζωή, στην ενδυνάμωση του θεσμού των μαθητικών κοινοτήτων και στην ανάδειξη του ως βασικού παράγοντα διασφάλισης της δημοκρατικής σχολικής διοίκησης και, γενικότερα, της ομαλής λειτουργίας του σχολείου. Με αυτό εισάγονται νέες ρυθμίσεις στα ζητήματα εκλογής και εκπροσώπησης, προβλέπονται μηχανισμοί που εγγυώνται την καλή λειτουργία των οργάνων, θεσμοθετείται η διαρκής συνεργασία μεταξύ των μαθητών και των υπεύθυνων εκπαιδευτικών, αλλά και η ενίσχυση του ρόλου των μαθητικών κοινοτήτων στην προώθηση καινοτόμων δράσεων, καθώς και στην επίλυση δυσκολιών, εντάσεων και συγκρούσεων στο σχολείο.

Παράλληλα, για πρώτη φορά φέτος, ο Συνήγορος συνεργάστηκε με το Ίδρυμα της Βουλής των Ελλήνων για την προετοιμασία και υλοποίηση της 10^{ης} Συνόδου του εκπαιδευτικού προγράμματος «Βουλή των Εφήβων» (5-7.7.2014)*. Οι αλλαγές που εφαρμόστηκαν φέτος στο πρόγραμμα, με τη συνδρομή και του Συνηγόρου, αφορούν, μεταξύ άλλων, την επεξεργασία ενός συγκεκριμένου θέματος από τα μέλη της «Βουλής των Εφήβων», με στόχο τον ουσιαστικότερο διάλογο και προβληματισμό, τη λειτουργία ηλεκτρονικού φόρουμ επικοινωνίας των εφήβων υπό τον συντονισμό του Συνηγόρου και τη συμμετοχή εκπροσώπων του στις εργασίες της Συνόδου, όπου εισηγήθηκαν σε 6 επιτροπές «σχέδιο νόμου» για τη λειτουργία των μαθητικών κοινοτήτων*. Οι 300 έφηβοι βουλευτές επεξεργάστηκαν, πρότειναν νέες διατάξεις και τελικά ψήφισαν το «νομοσχέδιο» στην Ολομέλεια. Στη συνέχεια, ο Συνήγορος διοργάνωσε δύο συναντήσεις διαβούλευσης στη Θεσσαλονίκη (5.10.2014) και την Αθήνα (14.11.2014), στις οποίες συμμετείχαν 80 εκπαιδευτικοί δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, και κατέγραψε τις εμπειρίες και τις απόψεις τους για το θέμα αυτό. Το τελικό κείμενο καθώς και οι προτάσεις της Αρχής για ενέργειες επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών και ενημέρωσης των μαθητών θα σταλούν στο Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων*.

Ημέρα κατά της βίας στο σχολείο

Στο πλαίσιο της προώθησης της συμμετοχής των ίδιων των μαθητών στην πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας στο σχολείο, ο Συνήγορος διοργάνωσε στη Θεσσαλονίκη ανοικτή συζήτηση με θέμα «Το σχολείο που ονειρευόμαστε», στην οποία συμμετείχαν 20 μαθητές από 10

γυμνάσια και λύκεια της πόλης, τα οποία υλοποιούν δράσεις για την πρόληψη της βίας και επιλέχθηκαν σε συνεργασία με τα Γραφεία Αγωγής Υγείας των Διευθύνσεων Εκπαίδευσης. Η συζήτηση πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της εκδήλωσης «Η πρόληψη του εκφοβισμού και της βίας για ένα σύγχρονο, ανθρώπινο και δημοκρατικό σχολείο», που διοργάνωσε το Δίκτυο Κατά της Βίας στο Σχολείο, το οποίο συντονίζει ο Συνήγορος, σε συνεργασία με την Παιδαγωγική Σχολή του ΑΠΘ, την Περιφερειακή Διεύθυνση Εκπαίδευσης Κεντρικής Μακεδονίας και την Παιδοψυχιατρική Εταιρεία Ελλάδος – Ένωση Ψυχιάτρων Παιδιών και Εφήβων (Θεσσαλονίκη, 6.3.2014). Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης, η οποία μεταδόθηκε ζωντανά μέσω live streaming, πραγματοποιήθηκαν επίσης 10 εργαστήρια, στα οποία συμμετείχαν εκπαιδευτικοί, επαγγελματίες και σπουδαστές. Υπήρξαν εισηγήσεις από ακαδημαϊκούς και ειδικούς επιστήμονες για την πρόληψη της βίας και του εκφοβισμού, καθώς και στρογγυλό τραπέζι με επαγγελματίες εκπαίδευσης, ψυχικής υγείας και κοινωνικής πολιτικής, και θέμα «Ενδυνάμωση και υποστήριξη των εκπαιδευτικών – Τοπική δικτύωση»*.

Επικοινωνία με τα παιδιά – Συνεργασία με επαγγελματίες

Σημαντικό ρόλο στην προαγωγή των δικαιωμάτων των ανηλίκων κατέχει η συνεχιζόμενη συνεργασία του Συνηγόρου με φορείς, επαγγελματίες, υπηρεσίες και άλλες ανεξάρτητες αρχές. Η παρουσία του Συνηγόρου σε χώρους όπου ζουν παιδιά (όπως τα σχολεία και τα ιδρύματα παιδικής προστασίας), καθώς και η συνεργασία με επαγγελματίες που εργάζονται με ή για τα παιδιά αποτελεί πηγή ενημέρωσής του σχετικά με τα προβλήματα που υπάρχουν,

τις λύσεις που προκρίνονται, τον βαθμό εφαρμογής των δικαιωμάτων στην πράξη, ανατροφοδότηση που δίνει το έναυσμα για περαιτέρω ενεργοποίησή της. Παράλληλα, ο Συνήγορος επικοινωνεί με παιδιά και ενήλικους και απαντά σε ερωτήματά τους σχετικά με την εφαρμογή και προάσπιση των δικαιωμάτων του παιδιού, μέσω της ειδικής φόρμας για ανηλίκους «Ρωτάω τον Συνήγορο» στον ιστοχώρο του, ηλεκτρονικών μηνυμάτων, καθώς και της ειδικής τηλεφωνικής γραμμής.

Ο Συνήγορος, το 2014, πραγματοποίησε 75 συναντήσεις – συζητήσεις με μαθητές. Επισκέφθηκε σχολεία σε όλη την επικράτεια, υποδέχτηκε ομάδες μαθητών στα γραφεία του, επικοινωνήσε με σχολικές τάξεις μέσω skype και συμμετείχε σε συναντήσεις διαβούλευσης με μαθητές. Οι συζητήσεις περιστράφηκαν γύρω από τα δικαιώματα των παιδιών, ιδίως όμως επικεντρώθηκαν σε θέματα σχολικής ζωής, αντιμετώπισης ρατσιστικών ή βίαιων συμπεριφορών, χρήσης του διαδικτύου και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, προώθησης της σχολικής δημοκρατίας, σχέσεων παιδιών – γονέων, αντιμετώπισης των συνεπειών της οικονομικής κρίσης, της έντασης και της βίας στην οικογένεια κ.ά. Κατά τη διάρκεια των συναντήσεων αυτών, οι μαθητές είχαν τη δυνατότητα να θέσουν ερωτήματα, να συζητήσουν προβλήματά τους, αλλά και να αναφερθούν σε συγκεκριμένα ζητήματα, τα οποία, στη συνέχεια, μπορούν να τεθούν υπόψη της Αρχής ως αναφορές, ώστε να διερευνηθούν σε βάθος*.

Συμπληρωματικά στις συναντήσεις αυτές, ο Συνήγορος συμμετείχε σε σεμινάρια εκπαιδευτικών και πραγματοποίησε 40 ομιλίες σε ημερίδες/συνέδρια που διοργάνωσαν υπηρεσίες εκπαίδευσης,

Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, σύλλογοι γονέων κ.ά. Οι ομιλίες αυτές εστιάστηκαν στους τρόπους ενεργοποίησης των ανηλίκων, ανάλογα με τον ρόλο και τη θέση τους, ώστε τα δικαιώματα των ανηλίκων να λαμβάνονται υπόψη κατά τον σχεδιασμό δράσεων, κατά τη λήψη αποφάσεων αλλά και στην καθημερινή συναναστροφή μαζί τους. Ο Συνήγορος συμμετείχε επίσης σε ομάδες εργασίας/επιτροπές με στόχο την προαγωγή των δικαιωμάτων του παιδιού, πραγματοποίησε αυτοψίες σε καταυλισμούς/οικισμούς Ρομά καθώς και σε φυλακές ανηλίκων (βλ. «Οι δραστηριότητες της χρονιάς»).

Εθνικό Σχέδιο Δράσης

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, με βάση τις προτάσεις του Συνηγόρου*, συγκρότησε επιτροπή για την εκπόνηση Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα δικαιώματα του παιδιού, στην οποία ο Συνήγορος συμμετέχει με συμβουλευτικό ρόλο. Στις 20 Νοεμβρίου, ημέρα επετείου των 25 χρόνων από την υιοθέτηση της Διεθνούς Σύμβασης του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού, ανακοινώθηκε και τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση το αρχικό προσχέδιο που συντάχθηκε με τη συνδρομή των συναρμόδιων υπουργείων*.

Επιτροπεία ασυνόδευτων ανηλίκων

Ο Συνήγορος συμμετείχε σε ειδική ομάδα εργασίας για την αναμόρφωση του θεσμού της επιτροπείας για τους ασυνόδευτους ανήλικους, η οποία συστάθηκε στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, στο πλαίσιο κατάρτισης των προτάσεων για χρηματοδότηση, ενόψει του νέου Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2014-2020

(Ταμείο Ασύλου και Μετανάστευσης). Σκοπός της ομάδας εργασίας είναι η κατάρτιση ενός λειτουργικού «μοντέλου» εν δυνάμει επιτρόπων για τους ασυνόδευτους ανήλικους. Στην ομάδα συμμετέχουν επίσης εκπρόσωποι της Ύπατης Αρμοστείας για τους Πρόσφυγες, της Πρώτης Υποδοχής, του Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου και του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη.

Το παιδί-καταναλωτής

Ο Βοηθός Συνήγορος για τα Δικαιώματα του Παιδιού ορίστηκε Πρόεδρος της Επιτροπής Προστασίας Ανηλίκων, η οποία ξεκίνησε τη λειτουργία της με νέα συγκρότηση*. Η επιτροπή γνωμοδοτεί προς τον Γενικό Γραμματέα Καταναλωτή σχετικά με προϊόντα που διατίθενται στην αγορά και ενέχουν κινδύνους για την ψυχική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων. Επιπλέον, στοχεύει στον εντοπισμό γενικότερων πρακτικών προώθησης και διάθεσης προϊόντων, που ενδέχεται να εγκυμονούν κινδύνους για τους ανήλικους, στην εισήγηση σχετικών διατάξεων και στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού, ειδικότερα των γονέων και των νέων, σε θέματα προστασίας της ψυχικής υγείας των ανηλίκων. Την επιτροπή απασχόλησαν θέματα όπως η διερεύνηση της χρήσης προπληρωμένων καρτών για το διαδίκτυο και η απεικόνιση παιδιών σε διαφημίσεις, ενώ στην περίοδο των Χριστουγέννων κυκλοφόρησε τηλεοπτικό σποτ και δημοσιοποιήθηκε κείμενο με τις βασικές θέσεις της επιτροπής*.

Προστασία της παιδικής ηλικίας στη ραδιοτηλεόραση

Ο Συνήγορος συνεργάστηκε με το Εθνικό

Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης (ΕΣΡ) για την ανάπτυξη παράλληλων δράσεων με στόχο την προστασία των ανηλίκων σε ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές εκπομπές. Καρπός αυτής της διαβούλευσης ήταν, αρχικά, η έκδοση δελτίου τύπου*, ενόψει της έναρξης της νέας τηλεοπτικής σεζόν, το οποίο συνοδεύταν από υπόδειξη του ΕΣΡ* και κείμενο θέσεων του Συνηγόρου*. Στο κείμενο θέσεων τονίστηκε η ανάγκη προστασίας των δικαιωμάτων της προσωπικότητας και της ιδιωτικής ζωής των παιδιών σε ενημερωτικές – ψυχαγωγικές εκπομπές και διαφημίσεις, ιδίως δε σε διαγωνισμούς που απευθύνονται σε ενήλικο κοινό και οδηγούν τα παιδιά σε συμπεριφορές ανοίκειες με την ηλικία τους.

Προστασία από την κακοποίηση και την παραμέληση – Ενεργοποίηση υπηρεσιών

Ο Συνήγορος σταθερά λαμβάνει μέρος σε σεμινάρια για επαγγελματίες, ημερίδες και συνέδρια που αφορούν την καταπολέμηση της κακοποίησης και της παραμέλησης ανηλίκων. Επιπλέον, το 2014 συμμετείχε σε διεπιστημονική ομάδα εργασίας φορέων και οργανώσεων που συντονίζει η Διεύθυνση Ψυχικής Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας του Ινστιτούτου Υγείας του Παιδιού, στο πλαίσιο υλοποίησης του προγράμματος «Ολοκληρωμένη Προσέγγιση για τη Διερεύνηση, Διάγνωση και Διαχείριση Περιστατικών Κακοποίησης και Παραμέλησης Παιδιών». Στόχος των εργασιών είναι η σύσταση ενός Εθνικού Συστήματος Αναφοράς περιστατικών κακοποίησης – παραμέλησης των παιδιών, που θα συνοδεύεται και από το σχετικό Πρωτόκολλο Διερεύνησης, Διάγνωσης και Διαχείρισης Κακοποίησης και Παραμέλησης Παιδιών*.

Παράλληλα, ο Συνήγορος συνεργάστηκε με κοινωνικές υπηρεσίες δήμων της Αττικής και της περιφέρειας, πραγματοποίησε συναντήσεις εργασίας με υπηρεσίες ψυχικής υγείας και παρείχε οδηγίες και διευκρινίσεις για θέματα που αφορούν τη διαδικασία, τα κριτήρια και τους τυχόν περιορισμούς της συμβουλευτικής και θεραπευτικής υποστήριξης ανηλίκων, ιδίως όταν υπάρχουν ενδείξεις ή αποχρώσεις κακοποίησης ή/και παραμέλησής τους.

 Σύμφωνα με τις οδηγίες αυτές, οι επαγγελματίες πρώτης γραμμής που έρχονται σε επαφή (άμεσα ή έμμεσα) με ανήλικο άτομο, το οποίο εικάζεται ότι κακοποιείται ή παραμελείται, οφείλουν να σταθμίσουν την επικινδυνότητα των στοιχείων και να προβούν στις ανάλογες ενέργειες ενημέρωσης, παρέμβασης ή/και παραπομπής σε αρμοδιότερο φορέα ή υπηρεσία.

Για τη διαδικασία και δεοντολογία των παραπομπών αναμένεται να είναι ιδιαίτερα χρήσιμα τα εργαλεία που έχουν εκπονηθεί από το Ινστιτούτο Υγείας του Παιδιού, την πιλοτική εφαρμογή των οποίων παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς ο Συνήγορος.

Συνεργασία με την Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΕΔΑ)

Ο Συνήγορος συμμετείχε στην εκπόνηση κειμένου συστάσεων της ΕΕΔΑ για την προστασία της παιδικής ηλικίας «Υγεία και Πρόνοια». Υπό το πρίσμα της Σύστασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Επενδύοντας στα παιδιά» αναδείχτηκε το δικαίωμα των παιδιών στην υγεία και την πρόνοια, αλλά και τα προβλήματα που έχουν προκύψει σε συνθήκες οικονομικής κρίσης. Διατυπώθηκαν, επίσης,

προτάσεις για μία εθνική στρατηγική για το παιδί και την εκπόνηση και εφαρμογή ενός εθνικού σχεδίου δράσης για τα δικαιώματα του παιδιού, ενώ προτάθηκαν διαρθρωτικές αλλαγές και θεσμικά μέτρα. Παράλληλα, ο Συνήγορος συμμετείχε στη διαβούλευση για τη σύνταξη κειμένου της ΕΕΔΑ με θέμα «Συστάσεις για το Σχέδιο Νόμου για την Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση». Στη συνεργασία αυτή δόθηκε έμφαση στην ανάγκη θέσπισης ειδικών μέτρων και μεταβατικών διαδικασιών για σταδιακές αλλαγές στο εκπαιδευτικό σύστημα, προκειμένου αυτό να καταστεί προσβάσιμο σε όλα τα παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και αναπηρίες*.

Περισσότερα και πιο αναλυτικά στοιχεία, στον ιστότοπο του Συνηγόρου www.synigoros.gr.

Οι αστερίσκοι [*] μέσα στο κείμενο παραπέμπουν σε κατάλογο συνδέσμων (www.synigoros.gr/?i=stp.el.links2014) όπου μπορείτε να βρείτε σχετικά αναρτημένα έγγραφα.
